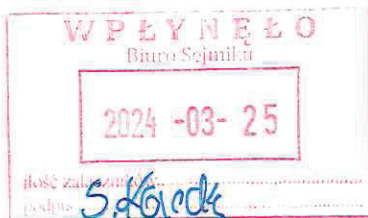

**Marszałek
Województwa Podlaskiego**

Białystok, dnia 18 marca 2024 r.

BSWP-I.0003.7.2024.MN

Pani
Anna Naszkiewicz
radna Sejmiku Województwa Podlaskiego

za pośrednictwem

Pana
Bogusława Dębskiego
Przewodniczącego
Sejmiku Województwa Podlaskiego

W odpowiedzi na interpelację z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie spółki Podlaski Fundusz Ekosystem Dolina Rolnicza 4.0 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, poniżej przedstawiam odpowiedź.

Ad. Pytania 1.

Zgodnie z paragrafem 5 umowy spółki celem działalności spółki jest:

- 1) pobudzanie aktywności gospodarczej województwa podlaskiego poprzez stymulowanie współpracy podmiotów z sektora przemysłu technologicznego i rolniczego, nauki, biznesu oraz jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki województwa podlaskiego;
- 3) tworzenie i zarządzanie (jako operator) ekosystemem "Dolina Rolnicza 4.0" w trzech sektorach: rolnictwo, żywność i zdrowie.

W szczególności Spółka będzie realizowała swoje cele poprzez:

- 1) rozwój małych i średnich przedsiębiorstw - w szczególności z sektora rolniczego oraz wsparcia rolnictwa;
- 2) rozwój zielonych technologii, robotyki, IoT (zintegrowanych systemów łączących i optymalizujących pracę maszyn z oprogramowaniem opartym o AI), oprogramowanie dla zarządzania hodowlą bydła mlecznego, konstrukcji i produkcji maszyn rolniczych;
- 3) rozwój technologii wykorzystywania OZE w rolnictwie, rozwiązań energooszczędnych w produkcji rolnej;

- 4) rozwój obszarów wiejskich;
- 5) rozwój i wsparcie aktywności gospodarczej, podnoszenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, tworzenia warunków rozwoju gospodarczego, a w szczególności branży rolniczej i ją wspierających;
- 6) rozwój i wsparcie badań rozwijających innowacyjne rozwiązania w zakresie produkcji rolnej, a w szczególności: zdrowej żywności, poprawy zdrowia oraz konstrukcji i produkcji maszyn;
- 7) wspieranie i rozwój start-upów związanych z branżą rolniczą;
- 8) wsparcie prac badawczo-rozwojowych mających na celu poprawę jakości produktów i surowców rolnych wytwarzanych na terenie województwa podlaskiego
- 9) rozwój oraz promocja wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii m. in. w rolnictwie i wspierania idei zrzeszania się w branży rolniczej;
- 10) prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz działań innowacyjnych w rolnictwie ze szczególnym uwzględnieniem automatyki i przemysłu 4.0;
- 11) tworzenie i wspierania inicjatyw klastrowych w sektorze rolnym.

Ad. Pytania 2.

W latach 2019-23 dokonano kilkunastu badań, analiz i raportów w zakresie wyboru optymalnej formy prawnej i finansowej biorąc pod uwagę cel jakim jest powstanie Regionalnego Systemu Innowacji (RSI) w rozumieniu powszechnie obowiązującej definicji czyli zbioru różnorodnych instytucji (podmiotów), interakcji i zdarzeń wpływających na procesy innowacyjne w regionie. W wyniku powiązań sieciowych i efektów synergii, prowadzą one do zwiększenia zdolności absorpcji i dyfuzji innowacji w regionie. Skutkiem powstania RSI jest w szczególności wzrost konkurencyjności gospodarki, poziomu jednostek badawczych i naukowych oraz efekt synergii publicznych i prywatnych środków finansowych zainwestowanych w rozwój gospodarki.

W szczególności pod uwagę brane były następujące opracowania:

- 1) Profesjonalna koncepcja biznesowa obejmująca Biznesplan i Studium wykonalności przygotowana przez firmę PwC;
- 2) Strategia marketingowa dotycząca Regionalnego Ekosystemu Dolina Rolnicza 4.0 w województwie podlaskim;
- 3) Analiza dot. potencjału innowacyjnego sektora rolno-spożywczego;
- 4) Analiza dot. innowacji w obszarach żywności i zdrowia;
- 5) Analiza dot. potencjału wysoce innowacyjnych podlaskich przedsiębiorstw;
- 6) Analiza dot. zielonych technologii w rolnictwie;
- 7) Raport Identyfikacja kluczowych elementów Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza w województwie podlaskim w tym określenie inicjatyw strategicznych;

- 8) Podsumowanie badań jakościowych dot. innowacji w obszarach żywności i zdrowia;
- 9) Podsumowanie badań jakościowych dot. potencjału innowacyjnego sektora rolno-spożywczego;
- 10) Podsumowanie badań jakościowych dot. zielonych technologii w rolnictwie;
- 11) Podsumowanie badań jakościowych dot. potencjału wysoce innowacyjnych podlaskich przedsiębiorstw.

Najnowsza analiza przygotowana przez firmę PwC stworzona w październiku 2023 roku pt. „Profesjonalna koncepcja biznesowa obejmująca Biznesplan i Studium wykonalności” wskazuje dość jednoznacznie na formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jako najwłaściwszej: Analiza prezentuje również możliwe formy prawne dla Operatora Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, wskazując spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością jako najodpowiedniejszą, ze względu na jej elastyczność i ochronę majątku wspólników. Przedstawiono proces zakładania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz zasady jej funkcjonowania. Analizowano również inne formy prawne, takie jak stowarzyszenie, fundacja czy jednostka samorządu terytorialnego, wskazując na ich ograniczenia w kontekście roli Operatora Ekosystemu. Omówiono również przykładowe instrumenty prawne, takie jak umowy o współpracę i umowy organizacyjne jako narzędzia regulujące relacje między uczestnikami Ekosystemu. Analiza uwzględniła także aspekty prawne dotacji i pomocy publicznej oraz zwróciła uwagę na konieczność ostrożności w zarządzaniu nimi. W kontekście publicznoprawnym omówiono umowy o dofinansowanie oraz umowy o dotacje, uwzględniając przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz ustawy o finansach publicznych.

Podobne wnioski przedstawia również „Raport finalny. Identyfikacja kluczowych elementów Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza w województwie podlaskim, w tym określenie inicjatyw strategicznych” przygotowana przez Komisję Europejską w roku 2020. Zalecane jest powołanie: „Uwagi dotyczące formy prawnej tego podmiotu, którego zadaniem (celem) będzie zaprojektowanie Ekosystemu Innowacji w jego szczegółowym kształcie i następnie jego uruchomienie – podmiotu, który będzie pełnił funkcję Operatora Ekosystemu, o którym mowa w rekomendacjach z zakresu ekonomii i zarządzania, należy poczynić uwzględniając w pierwszej kolejności okoliczność, iż jak wydaje się wynikać z rekomendacji z zakresu ekonomii i zarządzania, podmiot ten winien posiadać osobowość prawną i winien realizować zadania i cele wykraczające poza cele administracji, biznesu i nauki i powinien być jak najmniej podatny na zmiany o charakterze osobowym (powinien być stabilny organizacyjnie) w celu zapewnienia stabilności działania zarządzanego przez ten podmiot Ekosystemu. Zauważyć przy tym należy, że w toku wywiadów z podmiotami badanymi (na potrzeby badań jakościowych) część podmiotów

badanych wskazywała na obawy przed potencjalnymi skutkami powierzenia funkcji zarządczej w ekosystemie przedsiębiorcy, jak to wyrażali: spółce, firmie." Pogłębiona analiza w raporcie wskazuje, że preferowane są dwie formy: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz fundacja. To drugie rozwiązanie okazało się niemożliwe do wdrożenia z powodu braku prawnej możliwości przekazania do fundacji środków finansowych z sektora publicznego niezbędnych na pokrycie wkładu własnego w projekcie indykatorym.

„Podmiot ten winien posiadać cele statutowe, które będą pozostawać w zgodzie z celami Regionalnego Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza, który ma zostać powołany i powinny obejmować swoim zakresem wspieranie rozwoju przedsiębiorczości opartej na innowacji technologicznej, o cechach odpowiadających na popyt globalny, ze szczególnym uwzględnieniem (przede wszystkim, bądź wyłącznie) tego typu przedsiębiorczości na terenie województwa podlaskiego w zakresie przemysłu rolno-spożywczego obszarów zdrowia i sektorów z nim związanych. Z drugiej strony cele takiego podmiotu winny obejmować wspieranie inicjatyw mieszczących się w tzw. gospodarce opartej na wiedzy oraz w szczególności w zakresie tak zwanej Czwartej Rewolucji Przemysłowej (Przemysł 4.0, do którego odnosić się ma również, jak wydaje się wynikać z rekomendacji z zakresu ekonomii i zarządzania, Regionalny Ekosystem Innowacji Dolina Rolnicza)” (źródło: „Raport finalny Komisji Europejskiej. Identyfikacja kluczowych elementów Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza w województwie podlaskim, w tym określenie inicjatyw strategicznych” 2002).

Bezpośrednie wskazanie na formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podnosi także „Profesjonalna koncepcja biznesowa obejmująca Biznes Plan i Studium wykonalności”: „Operator Ekosystemu, z uwagi na swoją specyfikę funkcji i działalności w Ekosystemie Innowacji Dolina Rolnicza 4.0, powinien mieć formę prawną spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 151 i następnich ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych. Jest to najpopularniejsza i najbardziej elastyczna forma działalności gospodarczej w Polsce. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest formą spółki kapitałowej, którą można utworzyć w ramach prawnie dopuszczalnych celów, takich jak prowadzenie działalności gospodarczej, zarządzanie holdingiem lub działalność non-profit. Idea spółki z ograniczoną odpowiedzialnością polega na oddzieleniu majątku spółki od majątku jej wspólników, co skutkuje ograniczeniem osobistej odpowiedzialności wspólników za zobowiązania spółki. Jednocześnie, procedura zakładania i prowadzenia takiej spółki jest stosunkowo prostsza i mniej skomplikowana niż w przypadku innych form prawnych. Przepisy dotyczące spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, włączając w to zasady jej powoływania, funkcjonowania, procesu likwidacji oraz ewentualnych przekształceń w inne formy spółek handlowych, są uregulowane w Kodeksie spółek handlowych (KSH).

Dodatkowo, przepisy Kodeksu cywilnego oraz ustaw szczególnych, takich jak ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji, mają pierwszeństwo nad przepisami KSH, i również znajdują zastosowanie w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Warto podkreślić, że istotnym elementem regulacji prawnych dotyczących spółek z ograniczoną odpowiedzialnością są również postanowienia umowne. Mogą one odstępować od standardowych przepisów, zwłaszcza tych zawartych w KSH, co nadaje elastyczność w kształtowaniu relacji i struktury wewnątrz spółki. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (sp. z o.o.) wykazuje wszystkie kluczowe cechy charakterystyczne dla spółek kapitałowych, co objawia się w:

- Posiadaniu osobowości prawnej przez spółkę,
- Pełnym oddzieleniu majątku wspólników od aktywów spółki,
- Braku osobistej odpowiedzialności wspólników za długi i zobowiązania spółki,
- Ochronie majątku spółki przed zajęciem przez prywatnych wierzycieli wspólników,
- Funkcjonowaniu za pośrednictwem określonych organów, takich jak zarząd, zgromadzenie wspólników oraz rada nadzorcza lub komisja rewizyjna,
- Operowaniu na podstawie kapitału zakładowego, którego minimalna wysokość wynosi 5.000 złotych,
- Elastyczności co do składu osobowego wspólników,
- Możliwości istnienia tzw. jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Wszystkie opracowania rozważające formę prawną operatora systemu jednoznacznie wskazują, że podmiot ten musi posiadać osobowość prawną, aby realizować projekt „Dolina Rolnicza 4.0” wpisany w Fundusze Europejskie dla Podlasia. Z definicji prawnej zakład budżetowy jest to jednostka organizacyjna sektora finansów publicznych, która odpłatnie wykonuje wyodrębnione zadania i pokrywa koszty swojej działalności z przychodów własnych (rozlicza się z budżetem państwa w trybie tzw. budżetowania netto), która nie posiada osobowości prawnej. Prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w przepisach prawa budżetowego (art. 6). W skład środków, które mogą być przychodami nie wchodzi środki uzyskiwane w ramach projektu pozakonkursowego w ramach umowy o dofinansowanie. Zakład taki nie może również zawierać umów cywilnoprawnych, które są niezbędne do realizacji projektu w wersji zalecanej w cytowanych powyżej opracowaniach.

Ponadto „Profesjonalna koncepcja biznesowa obejmująca Biznesplan i Studium wykonalności” wskazuje, że nie rekomendowanymi przez ekspertów formami prawnymi dla Operatora Ekosystemu, były:

- Stowarzyszenie - organizacja, która jest dobrowolna, samodzielna, trwała, nie dążąca do osiągnięcia zysku i posiadająca zdolność prawną. Jest ona odpowiedzialna za własne

określenie celów, programów działania oraz struktury organizacyjnej, a także za uchwalanie wewnętrznych regulacji dotyczących swojej działalności;

- Fundacja - organizacja pozarządowa, która opiera się na zasobach finansowych udostępnionych przez jej inicjatora na rzecz konkretnego celu o charakterze społecznym lub gospodarczym, jest oparta na dedykowanym majątku;
- W trybie stanowiącym jednostka samorządu terytorialnego.

Ad. Pytania 3.

Spółki, które założyły Podlaski Fundusz Ekosystem Dolina Rolnicza 4.0 są spółkami prawa handlowego i poza realizacją zadań, które są wpisane w umowę spółki oraz realizacji powierzonych im zadań własnych samorządu mogą podejmować również działania biznesowe, które mogą zwiększyć ich majątek. Oczekiwanie zwiększania wartości udziałów w spółce-córce podwyższy wartość majątkową spółek założycielskich. Zauważyć należy, że obie spółki mają charakter komunalny: działają na rzecz mieszkańców województwa oraz dla zaspokojenia ich potrzeb i powołanie spółki, której głównym celem jest rozwój gospodarczy województwa realizowany w ramach projektu Dolina Rolnicza 4.0 spełnia te wymagania i nie jest w żaden sposób sprzeczny z głównym profilem ich działalności. Ponadto spółka-córka zajmować się będzie m.in. badaniem i wdrażaniem technologii pozyskiwania wodoru jako paliwa do pojazdów oraz jako paliwa do ogrzewania pomieszczeń i produkcji prądu elektrycznego. Obie spółki założycielskie w znaczącym stopniu są zainteresowane wykorzystaniem tej technologii dla obniżenia kosztów podstawowej działalności.

Ad. Pytania 4.

W załączeniu przekazuję uchwały stosownych organów.

Ad. Pytania 5.

Procedura wyrażenia zgody uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego na utworzenie spółki prawa handlowego, o której mowa w art. 18 pkt 19 e ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 z późn. zm.), nie dotyczy utworzenia spółki prawa handlowego przez podmioty zależne od Województwa Podlaskiego.

Ad. Pytania 6.

Inicjatorem procesu tworzenia Podlaski Ekosystem Dolina Rolnicza 4.0 były spółki założycielskie.

Ad. Pytania 7.

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego stosownie do zapisów ustawy z dnia 9 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) ma obowiązek umieszczania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o spółkach powołanych przez

samorząd województwa (ogólne informacje dotyczące przedmiotu działalności i funkcjonowania danego podmiotu).

Ad. Pytania 8. i 9.

Wskazane powyżej analizy jednoznacznie wskazywały, że operatorem ekosystemu powinna być osoba prawna zależna od samorządu województwa podlaskiego. Głównym celem takiego podmiotu miałyby być zarządzanie Ekosystemem oraz pełnienie roli inicjatora i facylitatora współpracy między kluczowymi uczestnikami i partnerami w ramach Ekosystemu Innowacji Dolina Rolnicza 4.0. Pełnienie wyżej określonej funkcji zarządczych, inicjujących i sieciujących wyklucza jednocześnie posiadanie kompetencji naukowych, samorządowych oraz biznesowych wewnątrz tego Ekosystemu. Sektor prywatny, a więc podmioty z zakresu prawa handlowego należące do osób prywatnych (a więc nie posiadające komponentu "komunalności" czyli głównego celu działania na rzecz mieszkańców i regionu, a więc celu publicznego) nie wpisują się w podstawowe zadania Operatora Ekosystemu. "Rola Operatora Ekosystemu wykracza poza samą ideę wsparcia rozwoju gospodarczego, włączając się w zarządzanie aspektami działalności gospodarczej. Sugeruje to, że niektóre z działań Operatora Ekosystemu, które wykraczają poza zakres obowiązków określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, nie będą mogły być finansowane zgodnie z przepisami tej ustawy o samorządzie województwa. W ustawie o organizacjach pożytku publicznego brakuje precyzyjnej definicji terminów „powierzania” i „wspierania”. Zgodnie z przepisami ustawy, jedynie określa się, że wspieranie zadań publicznych polega na przyznawaniu dotacji na pokrycie kosztów ich realizacji, natomiast powierzanie zadań publicznych wiąże się z udzielaniem dotacji na sfinansowanie ich wykonania. Z tego wynika, że w przypadku wspierania organizacji publicznych konieczne jest dostarczenie pewnego rodzaju wkładu własnego. W przypadku wykonywania zadań publicznych, może to być dokonywane jedynie w ramach działalności pożytku publicznego, a nie w kontekście działalności gospodarczej. Jeśli organ administracji publicznej zleca realizację konkretnego zadania publicznego, może to być zrealizowane jedynie przez określony podmiot w ramach działalności pożytku publicznego, czy to odpłatnie, czy nieodpłatnie. Zlecenie takiego zadania nie jest możliwe w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej. Dotacje na ten cel mogą być przyznane wyłącznie w kontekście odpłatnej działalności pożytku publicznego przez podmiot, któremu powierzono realizację zadań publicznych. (za: Raport finalny Komisji Europejskiej)

Z kolei w kwestii zdolności do pozyskiwania dotacji zauważa się, że istnieje ograniczenie dotyczące wydatkowania dotacji w sposób niezgodny z jej przeznaczeniem lub nieterminowego rozliczania i zwracania jej w przypadku nadmiernego otrzymania. Takie działania stanowią naruszenie dyscypliny finansów publicznych i podlegają odpowiedzialności zgodnie z ustawą o

odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Jeśli zatem Operator Ekosystemu byłby fundacją i otrzymałby dotację, to w pewnych okolicznościach mogłyby być stosowane przepisy ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. Warto zaznaczyć, że te przepisy mają zastosowanie do fundacji, których dotacja z funduszy publicznych stanowi więcej niż 25% rocznych przychodów lub których mienie pochodzące z funduszy publicznych przekracza 25% wartości mienia fundacji na koniec roku kalendarzowego i stanowi ponad 10% jej przychodów. Innymi słowy, Operator Ekosystemu powinien być szczególnie ostrożny w zarządzaniu dotacjami, aby uniknąć naruszeń dyscypliny finansów publicznych i potencjalnych konsekwencji wynikających z przepisów dotyczących wynagradzania osób zarządzających fundacjami". Ponadto w analizie wariantowej eksperci zwrócili uwagę, że "Operator Ekosystemu jako reprezentant jednego właściciela będzie zainteresowanych wypracowaniem takich zasad współpracy z partnerami, który będzie satysfakcjonujący dla wszystkich zainteresowanych i zapewni udział wielu podmiotów w pracach DR 4.0." oraz "Spółka z wyłącznym udziałem JST może kształtować wizerunek niezależnego od wpływów głównych graczy rynkowych lidera, który w sposób bezstronny będzie realizował wizję synergii i kooperacji, zgodną z dokumentami strategicznymi województwa podlaskiego". W szczególności zwrócić uwagę należy na zalecenie, że "Spółka będąca jednostką sektora finansów publicznych może pełnić rolę Instytucji Pośredniczącej RPO WP. Brak udziału podmiotów prywatnych, które reprezentują własne partykularne interesy, może być ponadto ważnym argumentem w przypadku ubiegania się spółki o status Operatora projektów finansowanych ze środków publicznych" (źródło: "Profesjonalna koncepcja biznesowa obejmująca Biznesplan i Studium wykonalności" PwC).

Ad. Pytania 10.

Spółka podjęła działania zmierzające do podwyższenia kapitału zakładowego (do kwoty 200.000,00 zł). Niemniej jednak procedura do dnia dzisiejszego nie została zrealizowana.

Ad. Pytania 11.

Nie było potrzeby przeprowadzania takiej analizy. Spółka w momencie zakładania nie wymagała testu pomocy publicznej, bo nie korzystała z pomocy publicznej. Powstanie jej do realizacji celów, których inne istniejące już podmioty nie mogły zrealizować co wykazano w opracowaniach, analizach i raportach, nie zakłóca ani nie grozi zakłóceniem konkurencji.

Ad. Pytania 12.

Rada Nadzorcza i Zarząd Spółki nie pobierają wynagrodzeń. Nie ma też dotąd ustalonych ogólnych zasad wynagradzania, na podstawie których osoby powołane do tych organów otrzymują inne należności ze spółki.

Ad. Pytania 13.

Osoby powołane do Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi wskazane w ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Ad. Pytania 14.

Objęcie udziałów w nowoutworzonej spółce przez spółki założycielskie nie mieści się w definicji subsydiowania skrośnego i nie ma żadnych cech takiego działania.

Ad. Pytania 15.

Do spółki nie przetransferowano środków publicznych z budżetu województwa ani RPOWP.

Ad. Pytania 16.

Spółka otrzymała zgodę na korzystanie z adresu UMWP do czasu wynajęcia właściwej siedziby. Spółka nie posiada żadnych pomieszczeń pod wskazanym adresem.

Ad. Pytania 17.

Pan Przemysław Sarosiek nie jest jednocześnie pracownikiem WORD Białostok i Prezesem Zarządu Spółki Dolina Rolnicza.

Ad. Pytania 18.

Pełnomocnictwa udzielił zarząd spółki w organizacji zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych.

Ad. Pytania 19.

Przesłanki zostały wskazane we wniosku.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Artur Kosicki

